

СВЯТОСЛАВ: КНЯЗЬ, ЩО
ВИРІС МІЖ ВІКІНГАМИ І
ЛЮБИВ ВІЙНУ

4

БАЛТО-ЧОРНОМОРСЬКИЙ
СОЮЗ, АЛЬТЕРНАТИВА
ЄВРОСОЮЗУ

5

СОНЦЕ, ЩО
СХОДИТЬ У
ЧИГИРИНІ

6

Козацький край

№1 (103)
9 березня 2018 р.

ЗУПИНИТИ ЗЛО РАЗОМ!

Україна — вже на передньому краї боротьби.
Чи долучиться до неї Європа?

INTERMARIUM

ЗАЛІЗНИЙ
КУЛАК
ЄВРОПИ

Сайт «Козацького краю» в Інтернеті www.cossackland.org.ua

ТОЧКА ЗОРУ

Дмитро КУХАРЧУК

ПРО РОЗГІН ПІД
ВЕРХОВНОЮ
РАДОЮ

Хочу висловити тут не стандартне "засудження", а реальне ставлення до проблеми.

З самого початку сама ідея "міхомайдану" була приречена на провал, і я поясню чому. Об'єктивно, кожна українська революція мала ідею, може навіть не дуже вдало відпрацьовану політехнологіями, але таку, що чіпляла маси.

"Міхомайдан" же якоїсь конкретної ідеї не мав: виступи його лідера не несли будь-якого смислового навантаження: "бариги...імпічмент...бариги" – це все.

Усі адекватні люди розуміють, що "порошок" «злив» нас з потрохами ще до того, як на посаду заліз, і бажання його позбутися цілком справедливе.

Десь із необдуманості, десь із власних дурощів і віри у гасла, але на той момент нього голосували, на жаль – це був вибір більшості. Якраз за можливість робити вибір відбулася в свій час "помаранчева" революція.

Бажання "міхомайданівців" було простим – "передербан". Про це свідчить низка сумнівних особистостей поряд з ним: семен, соболь, наливайченко і інші. Саме тому люди в переважній своїй більшості не підтримали ці ідеї. Нещодавно бачив свіжу соціологію по Черкасах – у них «аж» 0,3% підтримки.

Те, що відбулося під Радою – однозначно трагедія, але у більш широкому розумінні, ніж просто розгін мирних активістів...

Це трагедія України, коли далеко не українці в результаті жорстких маніпуляцій на ідеалах Революції Гідності «натравили» частину її учасників, що сьогодні одягли поліцейську форму, на тих, з ким ще вчора стояли на Майдані і воювали на фронті.

І це все в кращих традиціях Захарченка, з участю колишнього «Беркуту».

Усе це – результат відсутності національної ідеї. Вона є у поляків, англійців, американців та інших. Але її немає у нас, у широкому розумінні. І поки національна ідея не поглине маси, нами маніпулюватимуть.

ПОЛІТИЧНИЙ КОЛАПС
У ЧЕРКАСАХ

29 січня «Національні Дружини», «Національний Корпус» та громада Черкас прийшли на сесію міської ради з вимогами ухвалити бюджет на 2018 рік та виконавчий комітет з людей, які нарешті будуть належним чином працювати.

Як відомо, Черкаси – це єдине українське місто, яке не спромоглося ухвалити бюджет у визначений термін до 25 грудня 2017 року. Внаслідок такої безвідповідальності політичної війни місто фактично припинило функціонувати.

«НЕСПОДІВАНИЙ» СНІГ

Міська влада вже традиційно перед початком сезону снігопадів запевнила черкашан, що місто готове до зимової стихії та має достатню кількість якісної техніки для прибирання.

Проте, в середині січня, несподівано для міської влади, таки прийшла зима. Хоча говорити про якісь природні сюрпризи, можливо, і не варто, адже ще 16 січня обласний Гідрометцентр оголосив штормове попередження на 18 січня, повідомив про хуртовини і налипання мокрого снігу.

Отже, зима до Черкас прийшла не так і раптово, як про це говорили чиновники, а черкашани отримали стихійний колапс у місті: палати лікарень були переповнені людьми, які травмувались через нерозчищені тротуари, рух транспорту у місті був фактично неможливий. Адже найлегше все «звалити» на природу, ніж визнати свою неспроможність належно виконувати обов'язки, які лежать на плечах перед жителями міста.

НЕДІЄЗДАТНИЙ
ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ
ЧЕРКАС

Члени виконавчого комітету ігнорували будь-які пропозиції «Національного Корпусу» ухвалити бюджет міста на 2018 рік. Активісти робили все можливе для того, аби звернути увагу на таку серйозну проблему. Так, коли виконавчий комітет вп'яте не зміг зібратися для того, аби ухвалити бюджет, «Національний Корпус» на місця

членів виконкому, які нібито захворіли чи у відпустці, посадили пластикових манекенів. «Через бездіяльність виконкому місто ще й досі не увалило бюджет, тому ми принесли такі елементи декору, бо вони і є елементами декору. Вони виконують не

більше функцій, ніж ці пластикові ляльки», – прокоментувала акцію Яна Бондаренко, прес-секретар Національного Корпусу.

Через неспроможність членів виконавчого комітету зустрітися для обговорення бюджету 2018, тисячі працівників бюджетної сфери не отримали аванс за січень, не профінансували пільги для малозахищених соціальних груп населення тощо.

Через те, що Черкаси – єдиний обласний центр, який не ухвалив бюджет, було ще важче, адже жителі міста не знали чого очікувати від таких безвідповідальних дій та рішень від влади.

Отже, саме недієздатний виконком був причиною того, що тисячі черкашців не отримували аванс та соціальну допомогу від держави, адже бюджет був не ухвалений.

«НАЦІОНАЛЬНИЙ КОРПУС»
ТА «НАЦІОНАЛЬНІ ДРУЖИНИ»
НА СЕСІЇ МІСЬКОЇ РАДИ

Через ситуацію із бюджетом та бездіяльністю виконкому, які стали останньою краплею для жителів Черкас, «Національний корпус» разом із «Національними Дружинами» 29 січня прийшли на сесію міської ради для того, аби депутати нарешті ухвалили бюджет, та обрали новий, діючий та професійний виконком.

Активісти «Національного Корпусу» та

«Національних Дружин» заблокували виходи для того, аби депутати нарешті виконали вимоги жителів міста та почали працювати. Деякі депутати намагалися вийти із зали, таким чином вони відкрито показували своє байдуже ставлення до проблем міста. Проте після довгих суперечок владці таки ухвалили бюджет.

Згодом депутати Черкаської міської ради обрали новий виконавчий комітет, до складу якого увійшли люди, що показали себе у боротьбі за Україну як на фронті, так і у повсякденному житті, тож вітаємо черкашан із проміжною перемогою та працюємо далі!

ЧЕРКАСИ ЗОВСІМ СКОРО
МОЖУТЬ СТАТИ ОДНИМ ІЗ
НАЙСПОРТИВНІШИХ МІСТ
УКРАЇНИ

Фундамент для такої перспективи було закладено представниками нового виконавчого комітету та нардепом Олегом Петренком.

Нещодавно під час засідання виконавчий комітет ухвалив зміни до міського бюджету, серед яких – виділення 5 млн гривень для співфінансування майбутнього спортивного комплексу.

Ідею такого проекту нам пояснив народний депутат, член Вищої Ради «Національного Корпусу» Олег Петренко – один із ініціаторів його будівництва саме у Черкасах:

«Загалом проект будівництва такого спортивного комплексу – дороговартісний, і ресурсами лише міського бюджету ми навряд чи змогли б його реалізувати. Однак сьогодні держава спрямовує 150 мільйонів на будівництво спортивних об'єктів у 5 Українських містах. Я працював у цьому напрямку під час його розглядів комітетами та провів чимало зустрічей із черкаською владою, аби переконати, що розвиток спорту –

потрібна і вдячна річ для Черкас. Тим паче важливим є той момент, що будівництво спортивного комплексу відбуватиметься за спрямовані державою кошти, а не гроші черкашан».

Майбутній спортивний комплекс буде багатофункціональним і пристосованим для різних видів спорту, зокрема – баскетболу, волейболу, гандболу, футзалу та багатьох інших, а також дасть змогу готувати майбутніх чемпіонів та приймати змагання. Крім того, приміщення, розраховане на 2,5 тис. осіб, зможе функціонувати і як концерт-хол.

Раніше за сприяння Олега Петренка було відкрито найбільше у Черкасах поле для футболу зі штучним покриттям, де нині тренуються вихованці ДЮСШ «Дніпро-80».

Нагадаємо, віднедавна у Черкасах розпочав роботу новий виконавчий комітет,

Народний депутат Олег Петренко

до якого, зокрема, увійшли доброволець «Азову» Ігор Зайчук та батько полеглого героя – Сергій Васильович Амброс. Рішення про співфінансування, яке було прийнято виконавчим комітетом, це одна із головних умов для майбутнього втілення проекту.

Нагадаємо, що це вже не перший спортивний проект «Азовців». Так, рік тому у Черкасах розпочав роботу спортивний зал ім. Сергія Амброс, який уже зараз виховує спортсменів та достойно представляє місто на численних змаганнях.

ПАВЛО МОСІЙЧУК: «ТРАНСПОРТНА РЕФОРМА У ЧЕРКАСАХ ЗМУСИТЬ ПЕРЕВІЗНИКІВ КОНКУРУВАТИ НЕ «ГОНКАМИ», А ЯКІСТЮ»

У Черкасах перевізники вимагають збільшити вартість проїзду до 5 грн. аргументуючи це тим, що вартість палива значно зросла, і ціна у 4 грн. за квиток є заниженою. За їх ствердженням - зараз це єдине правильне рішення. Однак виконавчий комітет, дослідивши думку черкащан, зробив протилежні висновки.

Так, член виконкому Ігор Зайчук представив присутнім відгуки черкащан про якість пасажирських перевезень, серед яких - скарги на грубощі від персоналу, поганий технічний стан автобусів та недотримання графіку руху. Після того, як вимоги перевізників про підняття вартості проїзду виконком відхилив, останні показово відмовилися випускати автобуси на рейс, спричинивши справжній колапс у годину пік та під час сильного морозу.

З огляду на це, як ніколи гостро постало питання реформування міської системи пасажирських перевезень. Павло Мосійчук - автор транспортної реформи у Черкасах, активіст «Національного Корпусу». Має дві вищі освіти, одна з яких дала йому фах спеціаліста з якості, стандартизації та сертифікації. Зараз працює в КП «Черкаси-електротранс». Ми поговорили з Павлом Мосійчуком про його проект «Транспортна реформа у Черкасах».

Чому ти почав працювати саме над транспортною реформою?

Потреба у транспортній реформі в Черкасах назрівала давно. Але тривалий час влада не цікавилася цією темою. Ця галузь розвивалася хаотично. Оскільки пасажирські перевезення є важливим складником функціонування міста, я вирішив, що потрібно почати реформи саме у цій сфері.

В Черкасах зараз водії маршруток різних перевізників змагаються один з одним за клієнтів. Вони часто їздять «караванами», наприклад буває, що тридцять перший, четвертий автобуси та перший тролейбус їдуть один за одним. Я зрозумів, що далі так не повинно бути, адже це не зручно та не ефективно.

У чому полягає основна ідея реформи?

Взагалі, ця реформа несе у собі кілька ключових ідей:

По-перше, це зміна схеми руху. Як показує світова практика, у містах, де проживає близько двохсот тисяч осіб, прямі маршрути не є ефективними. Оскільки не можна сполучити всі мікрорайони міста так, щоб перевезення були максимально прибутковими. Тому їх потрібно або субсидувати з бюджету, що дуже дорого, або піднімати вартість, що зараз і вимагають перевізники.

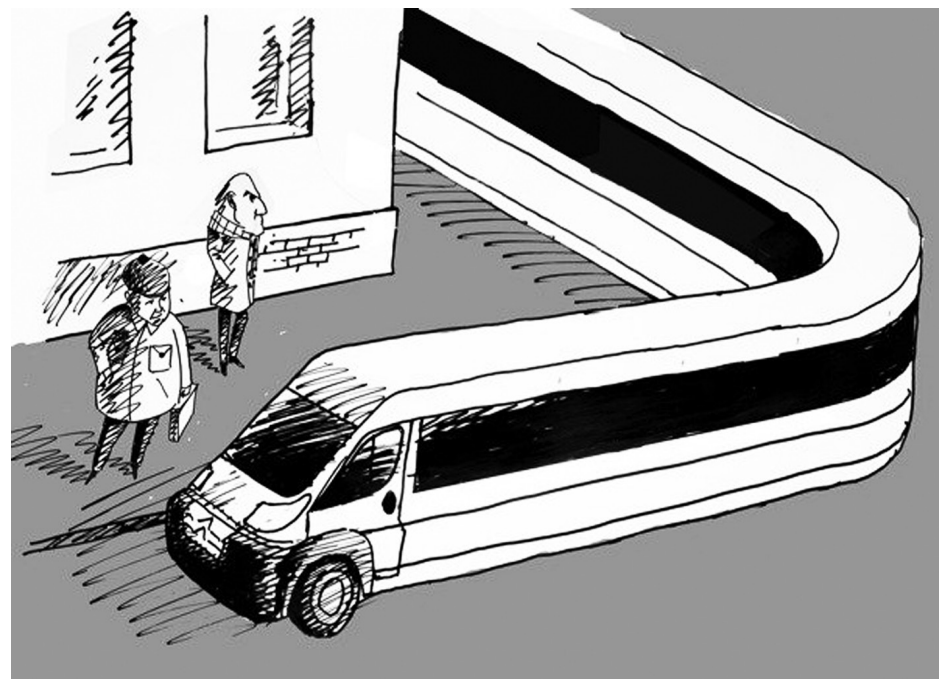
По-друге, ми пропонуємо перевізникам отримувати кошти не від того, скільки вони перевезли людей, а за певною формулою, основними пунктами якої є кількість здійснених рейсів та пройдений шлях. Та за

додатковими характеристиками, а саме: доплата за якість обслуговування, за середній вік транспортного засобу і за додатковий сервіс (кондиціонери, інформаційне табло і т. і.). Така система є ефективною, адже вона змусить перевізників конкурувати не «гонками», щоб отримати якомога більше пасажирів, а якістю. Адже чим кращий у перевізника сервіс, тим більше він отримуватиме коштів.

Тобто, якщо реформу запровадять, перевізникам не буде сенсу «ганятися» за пасажирами?

Так, в цьому не буде сенсу. Оскільки однією з ідей реформи - створити єдиний диспетчерський центр. В ньому за допомогою GPS навігаторів контролюватимуть виконання графіку роботи в реальному часі, і за цими даними буде відбуватися оплата.

Транспортна реформа передбачає зміну зупинок?

Почну з того, що зараз КП «ЧЕЛУАШ» повинні працювати над створенням і облаштуванням зупинок. На практиці ми бачимо, що зупинки розміщені з порушенням ДБН (державні будівельні норми - прим. редакції), а саме: не дотримано відстань до пішохідних переходів, що є небезпечно. Наприклад зупинка «Нарбутівська» на вул. Чорновола розташована так, що відразу за нею є пішохідний перехід, і коли на ній зупинився автобус чи тролейбус, то для водія, який їде зустрічною смугою, поява пішохода на дорозі є неочікуваною.

Зупинки облаштовують так, що вони недоступні людям з обмеженою мобільністю. Я вживаю термін «люди з обмеженою мобільністю» а не «люди з інвалідністю», тому що він охоплює знач-

розробка та впровадження транспортних зупинок, які будуть безпечними та зручними.

Як буде діяти перевезення людей пільгових категорій?

Це важливий момент, адже всі, хто зараз безкоштовно їздить в тролейбусах, матиме право на безоплатний проїзд також і автобусом.

У транспортній реформі передбачено закупівлю тролейбусів чи автобусів?

Так, у плані передбачена закупівля тролейбусів. Вони є дешевшими за автобуси і у використанні і у обслуговуванні. Також хтось із перевізників говорив, що він купив автобуси, які на нашому паливі не можуть їздити. А електроенергія у всіх одна у всіх, і тому тролейбуси менш залежні. Для міста їх потрібно закупляти з автономним ходом. Якщо десь буде обрив мережі, чи ДТП, то щоб тролейбус міг цю ділянку дороги об'їхати.

А як щодо Митниці, там немає електролінії. Ви плануєте покрити цей мікрорайон контактною мережею?

Взагалі - це дороговартісний проект. Поясню на прикладі тієї ж Митниці. Ми порахували, щоб побудувати підстанцію і покрити мікрорайон контактною мережею, потрібно заплатити близько 40 мільйонів гривень. Але електроенергія дешевша за паливо, також тролейбуси простіші в обслуговуванні. Тому з часом цей проект окупиться.

Також на «Митниці» розташовано переважно багатоповерхівки. Оскільки тролейбус має більшу пасажиромісткість, то в районах зі щільною забудовою вони є ефективнішими. А в приватних секторах потік пасажирів менший, і тому навпаки, вигідніший автобус, адже не потрібно витрачати кошти на контактну мережу.

Якщо транспортну реформу запровадять, з чого вона почнеться?

Перш за все - необхідно створити комунальне підприємство, яке керуватиме всією транспортною системою Черкас. Другим етапом буде розроблення комп'ютерної моделі маршрутів, які повинні бути зручними для людей. Щоб пасажир міг дістатися якнайшвидше туди, куди йому потрібно.

Найголовніше у цій транспортній реформі - побудувати систему перевезення, яка буде зручною для пасажирів та вигідною для міста і перевізників.

Нагадаємо, що 22 лютого на офіційному сайті міської ради Черкас була подана петиція «Розпочати транспортну реформу», яка буквально за кілька днів набрала необхідну кількість голосів.

НАРДЕП З НАЦКОРПУСУ ВИЗНАНИЙ НАЙВІДПОВІДАЛЬНИШИМ ПРЕДСТАВНИКОМ ЧЕРКАЩИНИ У ВЕРХОВНІЙ РАДІ

«Слово і Діло» продовжує відстежувати, як виконують свої обіцянки народні депутати. Експерти вирішили скласти рейтинг відповідальності депутатів-мажоритарників Черкащини під час їх перебування у складі Верховної Ради VIII скликання.

Загалом в Черкаській області 7 депутатів-мажоритарників. Очолив рейтинг відповідальності нардеп з Черкас Олег Петренко, який дав 17 обіцянок, половину з яких вже виконав.

Цікаву обіцянку дав Петренко два с половиною роки тому у себе на сторінці в Facebook, запевнивши, що не здасть свій депутатський мандат за жодних обставин.

«Навіть якщо я буду найгіршим депутатом Верховної Ради, то це найменше горе буде для мого рідного міста, з огляду на те, що з ним зроблять на можливих довиборах», – написав Петренко.

В липні 2017 року він заявив, що буде голосувати за зняття недоторканності з депутатів-фігурантів справ ГПУ Андрія Ло-

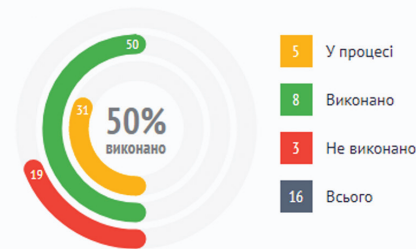
зового, Олеся Довгого, Євгенія Дейдея, Максима Полякова, Борислава Розенблата та Михайла Добкіна, а також з судді Чауса. Нардеп підтримав всі ці рішення парламенту, крім рішення щодо Полякова. А невдовзі пообіцяв завжди голосувати за зняття недоторканності з усіх депутатів.

«Мені не цікаві персоналії, якщо говорити про зняття недоторканності. Тому що я буду голосувати за всіх. І завжди», – пообіцяв Петренко.

Що стосується безпосередньо роботи з

Олег Петренко
Позафракційний

округом, то мажоритарник, як і обіцяв, направив депутатські запити та звернення щодо забудови мікрорайону Соснівка, а також обіцяв сприяти будівництву нового басейну в місті та добився виділення коштів на реконструкцію академічному обласному музично-драматичному театрі ім. Т.Г. Шевченка в Черкасах. Нагадаємо, що 1 липня в театрі сталася масштабна пожежа, в результаті якої глядацька зала і перекриття між поверхами були повністю зруйновані.

Святослав Хоробрий зріс серед вікінгів – тому і війну любив...

Князь Святослав Ігорович зараз популярний як ніколи. З усіх правителів Київської Русі про нього згадують найчастіше. І це не дивно, адже Святослав в першу чергу прославився, як військовий лідер, полководець, якого боялися в самій Візантії.

Але, як і будь-яку популярну особистість, Святослава Ігоровича оточує чимало міфів і легенд. Напередодні Дня пам'яті князя Святослава, спробуємо з'ясувати, які факти про правителя Києва істинні, а які – ні.

Як і у випадку з багатьма іншими східноєвропейськими монархами тієї епохи, перші ж питання виникають до імені князя Святослава. Прийнято вважати, що це був перший князь з династії Рюриковичів, який носив НЕ скандинавське, а слов'янське ім'я. Дійсно, що може бути більш слов'янським, ніж ім'я Святослав?

Але не все так просто. Святослав був онуком Рюрика, сином Інгвара (Ігоря) і Хельги (Ольги). Чому онукові і синові скандинавів стали б давати слов'янське ім'я? Та й навряд чи варяги встигли всього за 50 років так сильно асимілюватися з місцевим слов'янським населенням, що забули свої імена.

Деякі час була популярна теорія, що це – об'єднане слов'яно-скандинавське ім'я. Адже в візантійських джерел князя називали Сфендослава (Σφενδοσλάβος), і перша частина його імені могла бути зовсім не «свято», а «свенд», тобто «шведський». На даний момент ця теорія, в принципі, спростована. Інших слов'янських князів іноземці теж називали не цілком схоже. Святополк, наприклад, був Свентіпулком у греків і Звентібальдом у германців.

Більш ймовірна теорія стверджує, що Святослав просто отримав слов'янське ім'я на скандинавський манер. У скандинавській традиції, даючи дитині ім'я, прийнято враховувати імена родичів. Хельга (Ольга, мати князя) в перекладі з древнескандинавського – «свята». А ім'я його діда Рюрика означає «славою могутній». Ось маленького князя і назвали одночасно і на честь матері, і на честь діда, але на слов'янський манер.

У будь-якому випадку, будь-які припущення – тільки версії, які не мають ніякої доказової бази.

Грунтуючись на тому, що у Святослава було слов'янське ім'я, деякі історики роблять висновок, що він був першим правителем Русі, який порвав з традиціями своїх північних предків.

До кінця не зрозуміло, звідки взялася така розхожа думка. Войовничий характер Святослава якраз свідчить про те, що спосіб життя вікінга, який проводить більшу частину життя в походах, йому був набагато ближче, ніж спокійне управління державою, економіка та інші князівські справи.

Варто також згадати, що вихований князь був воєводою Свенельдом, на чіє варязьке походження вказують всі джерела. Другим наставником молодого монарха став дехто на ймення Асмунд, чіє ім'я, швидше за все, є трохи викривленим літописцями норвезьким ім'ям Асмундр. Святослав зростав серед вікінгів, тому пізніше не міг уявити своєму житті без битв і далеких походів.

Недаремно саме Святослав Хоробрий став взірцем для «Азову» – сучасного полку українських націоналістів...

Тарас Шевченко допоможе, щоб на оновленій землі врага не було, супостата...

Напередодні 204-ї річниці від дня народження Пророка нації Тараса Шевченка «Козацький край» вирішив згадати дещо з містики у сучасності, пов'язаної з Великим Кобзарем...

Якось Євген Нищук підмітив: «Багато подій, які співпадають з днем його народження, смерті, значних сторінок його життя, – завжди пов'язані зі знаковими подіями в Україні: починались визвольні рухи, боротьба українців за власну гідність і свободу».

200-річний ювілей Шевченка Україна відзначала у ключовий момент своєї історії – Революцією Гідності. Проросійський правитель Віктор Янукович планував «примазатися» до ювілею, та здається сам дух Шевченка змусив його тікати в Росію, щоб ювілей українці зустрічали на «оновленій землі»...

Письменниця Оксана Забужко підкреслює: «Столітній ювілей Шевченка у 1914 році теж збігся з переломовим моментом історії: він на пірроку випередив початок першої світової війни і супроводжувався студентськими заворушеннями в Києві».

Насправді Шевченко постійно присутній в українському інформаційному культурному полі – полі, я б сказала, колективного несвідомого. Він постійно присутній, незалежно від того, говоримо ми про нього чи ні. Він – у кодах національної пам'яті...

Шевченко тут, Шевченко з нами і пора прочитати і зрозуміти те, про що він говорив і попереджав український народ.

Нині, в умовах колосальної історичної напруги, яка приводить в рух, прокидає націю, тексти Шевченка починають звучати без посередництва профануючих літературознавців – прямим голосом кожному в вуха.

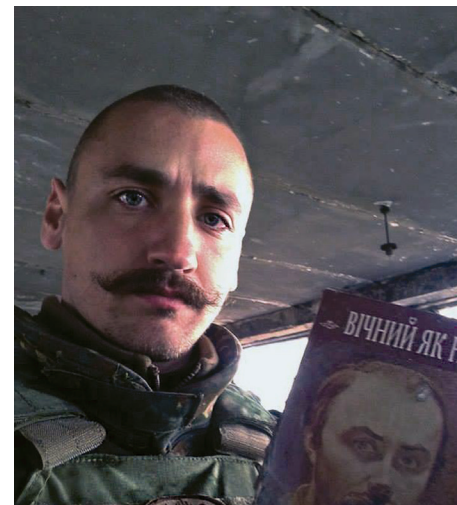
Мені, наприклад, одразу ввімкнулося:

"Та неоднаково мені, Як Україну злії люди Присплять, лукаві, і в огні її, окрадену, збудять..."

А це саме те, що відбувається зараз, тому що Україна багато років була під пресингом інформаційної війни з боку Росії.

На Шевченкові взагалі можна ворожити, як на Біблії – розгортаєш на будь-якій сторінці і хапаєшся за голову. Всі оці сюжети – "І мертвим, і живим, і ненародженим...", і "Кавказ" – вони актуальні.

Або прес-конференція Путіна – людство вжахнулося цюму спічу правителя, під ногами

Боець «Азову» Ілля Зелінський дивовижно схожий з портретом Шевченка на «Кобзарі», який воїн знайшов у звільненому Широкіному...

якого вже починає колотися власна країна і який в передчутті кінця свого правління "за край світу заглядає, чи нема країни, щоб загартувати із собою, взяти у домовину".

Тобто оце відчуття, коли мертвий хапає живого, коли мертва історична форма – пострадянська Росія – хоче повернутися і відіграти те, що свого часу не відіграв Сталін, адже зрозуміло, що на Україні проєкт не зупиниться, далі в планах Польща-Фінляндія в кордонах до 1914 року, а далі, либонь, і сталінська маніакальна ідея отримати цілу Європу, бо Сталін, як відомо, був невдоволений ялтинськими угодами...

Від моменту початку боїв на Донбасі найдорожчим подарунком для Музею Тараса Шевченка в Каневі стала книга про Великого Кобзаря, яка називається «Вічний як народ», з епіграфом «Не вмирає душа наша, не вмирає воля...» її, знайдену на третину згорілою у розбитій ворожою артилерією школі Широкіного, відбитого у проросійських терористів на Донбасі, тут-таки, на Тарасовій горі, передав музею боець полку «Азов» Ілля Зелінський з Миколаєва. У своєму короткому виступі він впевнено підкреслив: кожен, хто підняв руку проти української державності й волі, буде покараний. На завершення пролунала його фраза: «Слава нації!» і дніпровські кручі відгукнулися багатоголосим: «Смерть ворогам!»...

Якби Тарас Шевченко жив у наш час – він точно воював би за Україну...

БАЛТО-ЧОРНОМОРСЬКИЙ СОЮЗ - АЛЬТЕРНАТИВНА «ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ» ДЛЯ УКРАЇНИ

Історично, країни балто-чорноморського простору завжди мали спільну геополітичну долю, що визначалася перебуванням на рубежах Європи й Азії, пізніше, сусідством з імперіалістичною Росією. Розвинуті культурні, династичні та економічні зв'язки, що формувались за напрямною шляху «з варяг у греки», є наслідком природних транзитних можливостей регіону.

Попри внутрішні військові конфлікти в різні історичні періоди, Центральна та Східна Європа має багатий досвід стійких великодержавних утворень, які протистояли спільним зовнішнім викли-

кам, – Київська Русь, Велике Князівство Литовське, Річ Посполита. Чорноморська доктрина українського геополітика Юрія Липи й доктри-

на Міжмор'я польського маршала Юзефа Пілсудського – найвідоміші приклади теоретичного обґрунтування регіонального союзу в ХХ ст., коли Україна в ході національно-визвольних змагань вкотре

актуальності і в ХХІ ст.

Сама логіка географічного розташування країн регіону підказує ідею спільної оборонної стратегії та координації збройних сил, об'єднаний потенціал яких здатен стати основою стабільної системи регіональної безпеки. Іншими словами, йдеться про повноцінний військовий союз, що має у своєму розпорядженні можливості від спільної транспортної інфраструктури до спільних виробничих циклів військово-промислових комплексів, від спільної концепції інформаційної безпеки, співпраці розвідок і сил швидкого реагування до єдиної системи протиповітряної та протиракетної оборони, від уніфікованої моделі військової освіти до єдиного ядерного арсеналу регіону.

Кількість особового складу регіональних збройних сил – достатня для відвернення загроз всеєвропейського масштабу.

Пріоритетним є об'єднання й у сферах господарської діяльності та енергетики, яке спирається на потужний освітньо-науковий, кадровий і ресурсний потенціал, також достатній для розбудови інноваційної економіки й спільного економічного простору та здобуття енергетичної незалежності від світових нафтогазових гегемонів, передусім РФ. Так, 25-26 лютого 2016 р. у Львові зустрілися заступники глав МЗС України з дипломатами Вишеградської групи для обговорення питань енергоефективності. У березні прем'єр-міністри 8 країн (Литви, Латвії, Естонії, Чехії, Польщі, Угорщини, Словаччини та Румунії) надіслали Президенту Єврокомісії лист з критикою російсько-німецького проекту газопроводу «Північний Потік-2», за яким Росія мала постачати газ у Німеччину та Європу в обхід України.

Найжорсткішій критиці збитковий для України проект транзиту газу піддали Польща та Словаччина, зокрема, як такий, що збільшує енергетичну залежність Європи від Росії. На «економіко-енергетичній» секції установчої конференції Групи сприяння розбудові Балто-Чорноморського Союзу, проведений 2-3 липня у Києві Азовським рухом, було запропоновано відновлення проекту нафтопроводу «Сарматія», що сполучає Одесу й Броди та, за планом, мав простягатися аж до польського Плоцька, поєднаного з Гданськом.

Одним із важливих економічних проектів може стати створення спільного інвестиційного фонду, що став би доповненням, а в подальшому, можливо, й заміною таких далеких від інтересів країн регіону структурам, як МВФ чи ЄБРР (Європейський банк реконструкції та розвитку).

Союз, що у своїй «великій» версії відносно основної Україна Польща Білорусь і Балтія) займає перше місце за площею в Європі, на 65 % складається з родючих ґрунтів і на 30 % території покритий лісом. У квітні взяла курс на поглиблення співпраці україно-польська робоча група з питань співробітництва у галузі сільського господарства.

Демографічні показники адриатично-балто-чорноморського ареалу, кожна з країн якого є переважно моноетнічною, не даючи підстав для серйозних міжнаціональних та міжконфесійних конфліктів, – до 95 млн. чол. – знову-таки, найвищі у Європі. Сукупні наукові та інтелектуальні перспективи країн регіону, від постінформаційних технологій до космічних програм, обіцяють зникнення проблеми інтелектуального відтоку за кордон і виправдовують претензії на статус гравця планетарного рівня.

Енергетична автаркія, інноваційні технології та ставка на освітньо-науковий потенціал – основа випереджального розвитку Інтермаріуму, що є формою справжньої «євроінтеграції» для України.

Azov-press

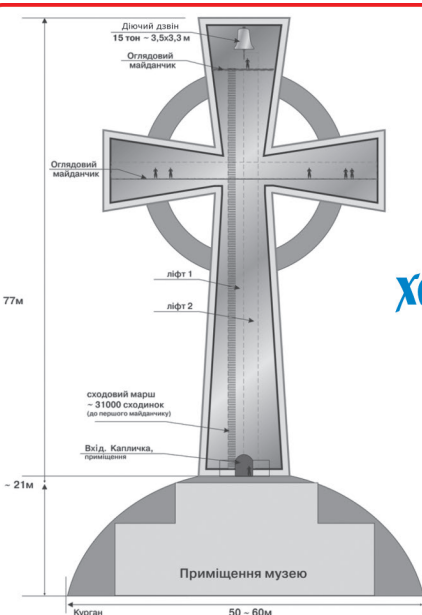

кам, – Київська Русь, Велике Князівство Литовське, Річ Посполита.

Чорноморська доктрина українського геополітика Юрія Липи й доктри-

в історії взяла на себе удар навал зі Сходу. Відродження необільшовицьких апетитів РФ свідчить про те, що проект Балто-Чорноморського союзу не втратив своєї

ТИ ХОЧЕШ ВЗЯТИ
УЧАСТЬ У
РОЗБУДОВІ МУЗЕЮ
ІСТОРІЇ
ХОЛОДНОГО ЯРУ, У ЗВЕДЕННІ
НАЙВИЩОГО У СВІТІ
(БІЛЬШЕ 70-МЕТРІВ)
«ХРЕСТА ВОЛІ»
НА ЧЕШЬ КОЗАЦЬКОЇ
ТА ВІЙСЬКОВОЇ СЛАВИ?

Телефонуй:
067-473-66-72

ПРОСВІТНИЦЬКА
ВОЛЯ UA
МЕДІА ГРУПА

“Де сонце сходить? у Чигирині!”

Дві сотні років тому ці слова заміняли українським патріотам гасло й відповідь «Слава Україні! Героям слава!»

І в наш час є не так вже й багато людей, здатних пожертвувати теплим місцем під сонцем заради високої ідеї української нації. У XIX столітті таких було ще менше – бо навіть ті, кого називали «декабристами», хоч і прагнули до змін на краще, та при цьому у більшості своїй не бачили Україну поза межами «великої імперії» – Московщини. Справжнім променем світла у темному царстві азіатського панування стала спілка українських автономістів, яка у жандармських документах фігурувала як «Малоросійське таємне товариство»...

1825 року в Україні відбулися масові арешти учасників так званого Південного товариства декабристів. Учасників заговору проти царя «здав» агент жандармерії, капітан В'ятського полку Аркадій Майборода. Поки тривали арешти, капітан пригадав, що керівник Південного товариства Павло Пестель якось говорив у конфіденційній розмові, що є ще якесь таємне товариство, яке співпрацює з польськими таємними товариствами і прагне волі для України. Викликаний на допит Пестель зізнався, що справді чув про таке товариство націоналістичного спрямування і вказав на його засновника – Василя Лукашевича. Слідом за Пестелем на допитах про таємне товариство українців і про Лукашевича як його керівника розповіли й інші чільні декабристи – Михайло Бестужев-Рюмін та Матвій Муравйов-Апостол. Третього дня місяця лютого 1826 року за Василем Лукашевичем зачинилися двері Петропавлівської фортеці – сумновідомої в'язниці, куди часто потрапляли українці, які прагнули волі. Фактично рівно за сто років до описуваних подій у «Петропавлівці» помер арештований Петром Першим за спробу «автономізації» України гетьман Павло Полуботок, а через 20 літ після Лукашевича поріг фортеці переступить ув'язнений письменник і «кирило-мефодіївський братчик» Пантелеймон Куліш...

Арештований за доносом Василь Лукич Лукашевич був з давнього козацько-старшинського роду, що вів походження від наказного перяславського полковника Луки Коломійченка. Син генерал-майора здобув чудову освіту і мав блискучу кар'єру – спочатку у Колегії іноземних справ, а потім на високій посаді статського радника при міністрів внутрішніх справ імперії, яким тоді був теж українець і нащадок старшинського козацького роду – Віктор Кочубей. Коли у Франції відбулася буржуазна революція, Лукашевич був серед тих, хто підтримував її вільнолюбні ідеї. Українці в усі часи були найменш благонадійними з точки

зору жандармської охоранки. Розголосу, скажімо, набула справа українця Іларіона Шишкіна з Чернігівщини, якого було жорстоко покарано за те, що «под впливом французької революції» плюнув на портрет московського царя. А Лукашевича звільнили з МВС за те, що хтось доніс, що він... за столом підняв тост «За Наполеона Бонапарта!»

Пішовши у відставку, він упродовж 18 років очолював дворянство Переяславського повіту Київщини. Після вторгнення військ Наполеона Лукашевич, який підтримував революційні ідеї Бонапарта, але аж ніяк не його претензії

автономіста» – програмного документа створеного ним товариства. «Катехізис» передбачав боротьбу за скасування кріпацтва, ліквідацію самодержавства і здобуття незалежності для України. Все, що свідки у справі знали з «Катехізису» – це те, що він розпочинався словами: «Де сонце сходить? У Чигирині!», бо учасники товариства використовували ці слова як гасло-вітання і відповідь на нього. Також із допитів арештованих декабристів «Південного товариства» випливало, що до «Малоросійського таємного товариства» входили виключно українці – на тому «розвіддані» жандармської охоранки і вичерпувалися...

Зрозумівши з невпевненості слідчого, що той не має достатньо доказів, Василь Лукашевич спокійно і виважено відповідав на запитання численних допитів під час кількомісячного ув'язнення. Довіру слідчого здобув тим, що не відмовився ні від слів про Чигирин, ні від того, що за однодумців мав саме українців. Заявив, що про Чигирин постійно нагадувалося як про столицю гетьмана Хмельницького, який за союзника собі взяв московського царя. А чому тільки українці? Бо кому ж, як не українцям, треба весь час нагадувати, що москвити – їхні «браття»? Сказав, що товариство взагалі не було оформлене – так, збиралися собі просто вряди-годи у Києві і в Борисполі побесідувати – та й не більше того. Можна лише гадати, як нащадкові козаків вдавалося приховувати іронію в очах і в голосі...

Не дуже вірилося в те слідчому, але реальних доказів кривдності задумів підслідного не було. Інші, хто проходив у справі «таємного товариства» як співучасники (серед них, до речі, був і письменник Іван Котляревський), теж описували свої зустрічі з Лукашевичем як «ісключительно мирное чаепітє і бесіди на тему історії і искусства». Нічого істотного не дало слідству і «відпрацювання контактів» Лукашевича у Києві, Полтаві, Чернігові, у Золотоноші на сучасній Черкащині. Співзасновник товариства Михайло Новиков на той час взагалі помер, і родичі спалили усі його документи.

Можливо, саме тому до наших часів не дійшов і «Катехізис автономіста».

Василя Лукашевича, який був звільнений, але до кінця життя перебував під наглядом жандармерії, не стало у вересні 1866 року – він був похований поруч з дружиною на Книсьовому цвинтарі (знищеному у радянські часи), поблизу родового помістя в Борисполі. Та не щезли ідеї, посіяні ним на полі боротьби за волю нації.

Організація, умовно названа жандармами у кримінальній справі «Малоросійським таємним товариством», стала ще однією ланкою подальшої боротьби проти московського панування...

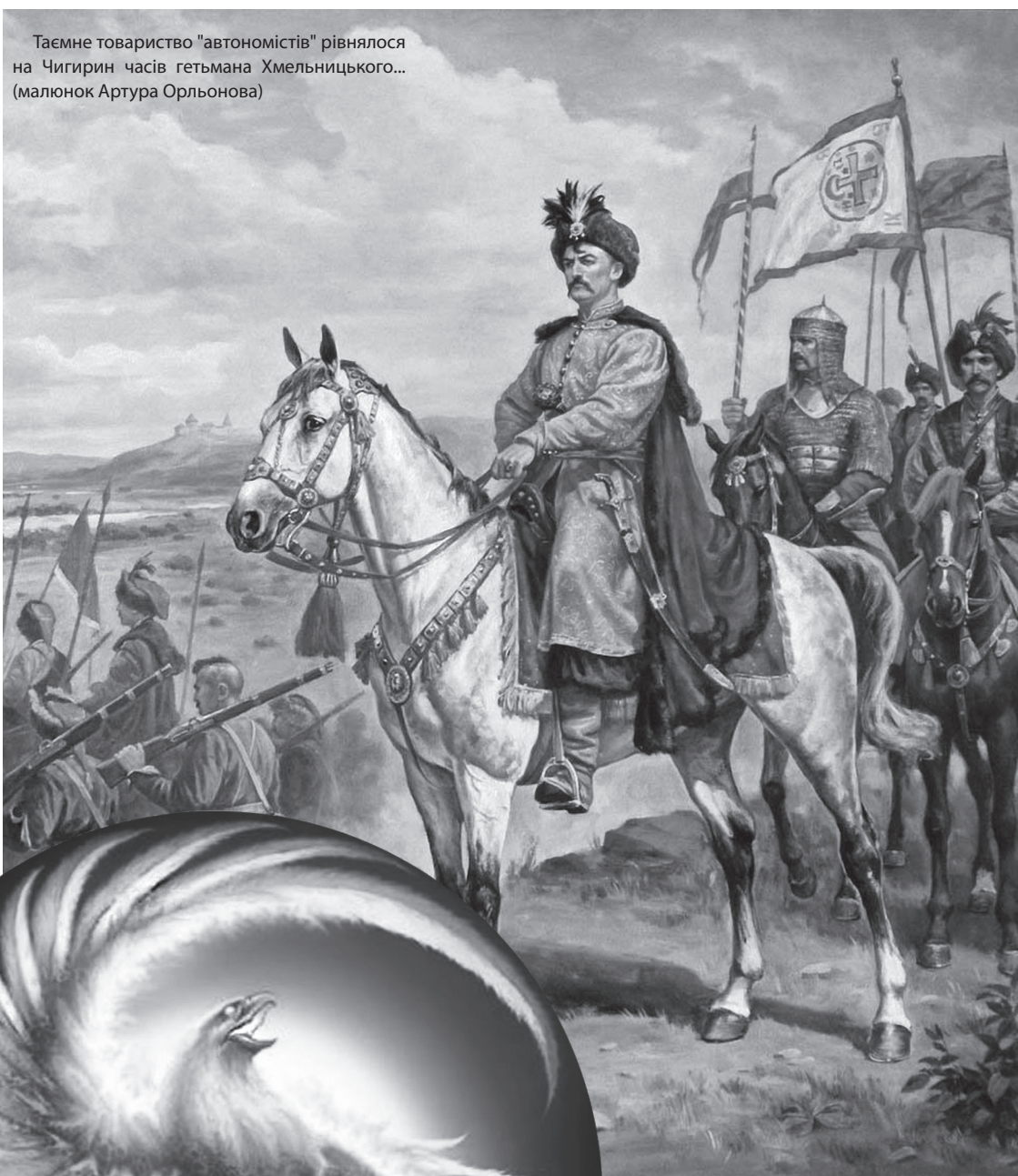
Твори соратника Лукашевича, Івана Котляревського, сприяли остаточному оформленню літературної української мови, яку весь світ, окрім найгіршого ворога України, визнає наймилозвучнішою...

Під впливом «Катехізиса автономіста» Лукашевича пізніше творилася програма «Кирило-Мефодіївського братства», до якого входив Тарас Шевченко...

Цікава ще одна деталь: серед нащадків роду Лукашевичів – Андрій Білецький, сучасний націоналіст, депутат Верховної Ради України, якого всі більше знають як воїна і командира полку «Азов», у складі якого і черкашан багато...

Олександр БРАВАДА

Таємне товариство "автономістів" рівнялося на Чигирин часів гетьмана Хмельницького... (малюнок Артура Орльонова)

на окупацію українських та інших земель Європи, відзначився створенням і оснащенням найбільш боєздатного добровольчого підрозділу з українців свого повіту. При цьому підрозділ вибудовувався за принципом давньої козацької сотні, а кіньми, їжею та амуніцією їх оснащували тогочасні «волонтери», серед яких меценатством відзначився знов-таки Василь Лукашевич.

На час арешту у справі «Малоросійського таємного товариства» Лукашевич мав найвищі відзнаки імперії, серед яких – орден Святого Володимира та орден Святої Анни з діамантами, та вони не допомогли б, якби не розум, витримка і холоднокровність українця.

Лукашевич був автором підпільного «Катехізиса

Гасло й відповідь: «Де сонце сходить? У Чигирині!» пробуджували в Україні птаха-Фенікса, який мав відродити козацьку славу...

В ЕПІЦЕНТРІ БОРОТЬБИ ЗА ВІЛЬНЕ «МІЖМОР'Я» СТОЯВ УРОДЖЕНЕЦЬ ЧЕРКАЩИНИ

В Україні, Польщі, Литві, Латвії та інших державах Східної Європи - нині багато уваги проекту Intermarium або ж "Міжмор'ю", перспективному міжнародному проекту Балто-Чорноморського Союзу вільних держав на противагу агресії Москви і байдужості "старої" Європи...

Одним з тих, хто свого часу зробив максимум для реалізації цієї геополітичної концепції, був уродженець Черкащини Лев Биковський – людина, знана і шанована у найвищих колах європейського політикуму середини ХХ століття...

Лев Биковський народився у квітні 1895 року у містечку Вільховець на Звенигородщині, відомому тим, що колись

підготував до друку три збірки українського книгознавства, опублікував цілий ряд наукових праць з теорії практики і книгознавства, якими спочатку охоче користувалися навіть науковці Радянської України – проте у 1930-х наукові праці Биковського в СРСР були вилучені НКВД – як твори «класово чужого буржуазного націоналіста».

1940 року разом з одним із чільних ідеологів українського націоналізму, уродженцем Одеси Юрієм Липою і професорами Михайлом Міллером та Іваном Шовгенівим (бать-

кими державами Роман Шухевич. Фундаментальну працю «Чорноморська доктрина» написав Юрій Липа – одесит вважав, що до Балто-Чорноморського Союзу Україна має входити обов'язково разом з Кримом, спільно з Білоруссю і Доном. При цьому центром Союзу мусить бути Київ: «Це ж така нормальна річ – визначати свій край за середину світу!», – писав Липа. І підкреслював: «Для українців найголовніший меридіан світу – це той, що проходить через Україну». На будь-які закиди щодо того, чи погодяться на таку роль Києва та на повну незалежність політики України сусідні держави, Юрій Липа мав чітку відповідь: «Хто може дати право українцям? Воно – в них самих!»

Цим планам теж завадила Друга світова війна: на світанку 20 серпня 1944 року на Львівщині по-звірячому замордований НКВДистами головний ідеолог балто-Чорноморського геополітичного Союзу Юрій Липа, одесит, який був інструктором першої Старшинської школи УПА в Карпатах.

У 1949 році залишив Європу і перебрався до США звенигородець Лев Биковський. Власне, і тут він не полишає ідеї Союзу вільних держав – є одним з очільників Чорноморської комісії у Нью-Йорку, одним із засновників Українського історичного товариства, як журналіст друкується в україномовній пресі США, Канади та Західної Європи. У творчому доробку вченого – понад 530 наукових праць з питань книго- та бібліотекознавства, велика кількість з яких нині є у бібліотеці Вернадського в Києві.

У жовтні 1995 року в урочищі Привороття села Вільховець на Звенигородщині, де народився визначний ідеолог Балто-Чорноморського Союзу, встановлено пам'ятний камінь на честь видатного вченого і патріота. У тому самому Вільховці, де пройшло дитинство В'ячеслава Чорновола, який наприкінці 80-х – початку 90-х років ХХ століття разом з Народним Рухом України знову активно підтримував ідею створення Балто-Чорноморського Союзу або ж як ще його називають, Міжмор'я або Intermarium – красивої ідеї захищеності України – вільної між вільними...

Ярослав ЗВЕНИГОРА

біля нього загинув гетьман Іван Виговський – герой війни проти московитів, яким завдав нищівної поразки під Конотопом. Як і Виговський, син вільховецького лісника Устима Биковського був затятим патріотом-українцем, який на дух не сприймав московську експансію. Він здобув хорошу освіту – після Звенигородської комерційної школи навчався у Лісовому інституті та на металургійному факультеті Політехнічного інституту Санкт-Петербургу.

Від Першої світової війни вчорашній студент не ховався – у 20 років вже служив у інженерних підрозділах на Закарпатті, а після того, як вибухнула революція, був одним із організаторів української громади у... Трапезунді (Трабзоні сучасної Туреччини).

Повернувшись до України, приклав максимум зусиль до просвітницько-патріотичної діяльності – працював у Міністерстві закордонних справ УНР, у видавництві «Друкар», у Всенародній (Національній) бібліотеці в Києві, в бібліотеці Українського державного Кам'янець-Подільського університету, де знову навчався.

Навіть в часи більшовицького терору, переїхавши зі столиці до Лозуватки на Шполянщині, взимку 1921-22 років видавав літопис громадської бібліотеки місцевого товариства «Просвіта».

Він встиг залишити окуповану більшовиками Україну до масових арештів – восени 1921-го вже здобував черговий університетський диплом на філософському факультеті польської Варшави, а в 1927 році отримав диплом інженера-економіста у чеських Подєбрадах, де навчався в Українській господарській академії. Більше 16 років працював у Варшавській міській публічній бібліотеці, причому майже три роки був її директором. Лев Биковський

ком поетеси з ОУН Олени Теліги), Лев Биковський стає співзасновником Українського Чорноморського інституту і довгі роки, до 1948-го керує ним – у Варшаві, а згодом – у Західній Німеччині.

Саме цей інститут активно вивчає можливість реалізації проекту, підтриману свого часу очільниками УНР і Польщі, Михайлом Грушевським (він навіть написав з цього приводу есе «Орієнтація чорноморська» у трактаті «На порозі Нової України») та Юзефом Пілсудським – про союз держав Східної Європи «від моря до моря», здатних спільно протистояти агресії Москви та розвивати власний економічний простір, конкурентоспроможний на фоні Центральної та Західної Європи. У серпні 1919-го року на конференції поблизу Риги підписантами проекту створення Балто-Чорноморського Союзу стали представники УНР, Польщі, Литви, Естонії та Фінляндії. Програма Союзу, розроблена тоді міністром ЗС Латвії Зігфрідом Мейєровіцем, передбачала навіть такі моменти співпраці, як прообраз сучасних євро (спільну банківську і монетарну систему) та сучасного «шенгену» (вільне пересування без кордонів між союзниками), проте все зруйнувало московське військове вторгнення – спочатку в Україну, а потім, за сприяння Адольфа Гітлера – у Латвію, Литву та Естонію...

Очолюваний Юрієм Липою та Левом Биковським Український Чорноморський інститут не просто повертався до ідей початку ХХ століття – згадувалася давня історична тяглість українців до подібного союзу: від давньоруських часів торгових шляхів «З варягів у греки» і дипломатії гетьманів Богдана Хмельницького та Івана Мазепи, з їхньою співпрацею з Швецією. У 30-40-х роках ХХ століття активно відстоював ідею співпраці зі скандинавсь-

Лев Биковський у часі перебування на посаді секретаря Денверської групи (США) Української Вільної Академії Наук

Поститися тілом і душею...

19-го лютого ми вступили у Великий строгий Піст, і маємо розуміти, що піст має велике значення для кожного із нас!

Є піст тілесний, і є піст душевний. Тілесний піст є тоді, коли тіло поститься від їжі й пиття, різних тілесних насолод, а душевний піст є тоді, коли душа стримується від злих помислів, діл і слів. Неперевершеним посником є той, хто стримує себе від блуду, перелюбства і всякої нечистоти. Неперевершеним посником є той, хто стримує себе від гніву, ярості, злоби і помсти. Неперевершеним посником є той, хто наклав на язик свій стримання, і утримує його від пустомовства, сквернослів'я, буйнослів'я, наклепу, осудження, помсти і всякого злого марнослів'я...

Багато хто поститься тілом, але не поститься душею; багато хто поститься від їжі й пиття, але не поститься від злих помислів, діл і слів, і яка для них від цього користь?.. Багато хто поститься через день і два і більше, але від гніву, злопам'ятства і помсти поститися не хочуть; багато хто стримується від вина, м'яса, риби, але язиком своїм людей, подібних до себе, кусають, і яка ж їм від цього користь? Є й такі, які часто не торкаються руками їжі, але ті ж самі руки простягають на крадіжку, пограбування чужого добра і яка ж їм від цього користь? Справжній бо і прямиий піст є стримання від усякого зла.

Нехай поститься розум твій від суєтних помислів; нехай поститься пам'ять твоя від злопам'ятства; нехай поститься воля твоя від злого бажання; нехай постяться очі твої від непотрібного споглядання: відверни очі твої, щоб не бачити непотрібного; нехай постяться вуха твої від осквернених пісень і наклепницьких нашіптувань; нехай поститься язик твій від наклепу, осудження, святотатства, брехні, сквернослів'я, і всякого пустого та гнилого слова; нехай постяться руки твої від пограбування чужого добра; нехай постяться ноги твої від ходіння на зле діло.

Ухилилися від зла і сотвори добро. Ось це є християнський піст, якого Бог наш від нас вимагає. Покайся, і стримуючи себе від всякого злого слова, діла і помислу, навчайся усякому доброму ділу, і будеш завжди перед Богом поститися (святитель Тихон Задонський).

Якщо хтось перебуває у сварці чи тримає на когось гнів – необхідно примиритися з цєю особою, бо гріхи гордості, гніву, осуду, ненависті, злоби позбавляють того, хто постить, всіх плодів його праці.

Якщо є можливість, то бажано було б протягом посту бувати у храмі, хоча б на короткий час – для того, щоб помолитися і попросити у Бога допомоги у проходженні цього духовного і тілесного подвигу. Необхідно також щонеділі бути зранку на Божественній літургії, а по можливості відвідувати й інші богослужіння. Православному християнину протягом посту також обов'язково потрібно прийняти хоча б один раз таїнства Сповіді і Причастя. Закликаю усіх християн до об'єднання в християнській любові і порозуміння, ради єдності та збереження нашої держави. Нехай же в цьому допоможе нам Всемиловичий Господь!

З повагою підготував настоятель Храму святих Первоверховних Апостолів Петра і Павла м. Чигирин протоієрей Василь Циріль.

ДЕНЬ В ІСТОРІЇ 8 – 17 березня

8 березня 972 р. в бою загинув князь СВЯТОСЛАВ ЗАВОЙОВНИК.

8 березня 1889 р. народився бандурист Олександр КОРНІЄВСЬКИЙ.

8 березня 1930 р. в бою загинув отаман Андрій БЛАЖЕВСЬКИЙ.

8 березня 1960 р. помер генерал-хорунжий Армії УНР Кость СМОВСЬКИЙ.

9 березня 1814 р. народився поет і художник Тарас ШЕВЧЕНКО.

9 березня 1865 р. театр Омеляна БАЧИНСЬКОГО зі Львова на Шевченківському вечорі в Перемишлі вперше виконав гімн "Ще не вмерла Україна".

9 березня 1868 р. народився Кіндрат БАРДІЖ, організатор Вільного козацтва на Кубані.

9 березня 1918 р. москалі розстріляли Кіндрата БАРДІЖА, його батька та синів.

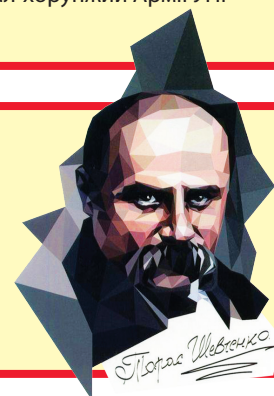

10 березня 1787 р. народився Устим КАРМАЛЮК.

10 березня 1842 р. народився Микола ЛИСЕНКО.

10 березня 1861 р. помер Тарас ШЕВЧЕНКО.

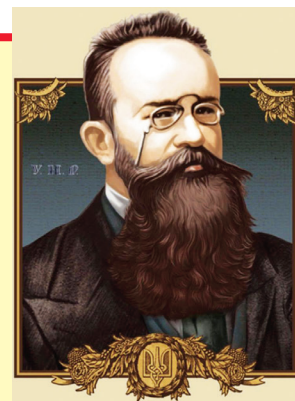
11 березня 1775 р. народився Василь АНАСТАСЕВИЧ, український бібліограф, книгознавець, письменник і перекладач.

12 березня 1863 р. народився Володимир ВЕРНАДСЬКИЙ, український вчений, основоположник геохімії, біогеохімії, радіогеології, творець вчення про біосферу, перший президент НАН України.

12 березня 1965 р. – «бунт» у Київському університеті ім. Т.Шевченка. 67 студентів підписали вимогу про відновлення на роботі викладача Матвія Шестопада, звинуваченого в «українському буржуазному націоналізмі». До підписантів приєдналися київські журналісти.

13 березня 1917 р. до Києва повернувся із заслання Михайло ГРУШЕВСЬКИЙ. Того ж дня ухвалено підняти над будівлею Центральної Ради синьо-жовтий прапор.

14 березня 1654 р. народився Данило АПОСТОЛ, гетьман України.

14 березня 1822 р. в Києві поставлено першу виставу українською мовою.

14 березня 1921 р. москалі вбили повстанського отамана Олександра КВАШУ.

15 березня 1939 р. у Хусті проголошено державу Карпатська Україна.

16 березня 1894 р. народився Юрій ДАРАГАН, поет, сотник Армії УНР.

16 березня 1897 р. народився Ларіон ЗАГОРОДНІЙ, керівник Холодноярської організації.

16 березня 1917 р. засновано Український військовий клуб ім. Павла Полуботка.

17 березня 1847 р. народився Федір БОБК, український антрополог, археолог, етнограф.

17 березня 1874 р. народився Августин ВОЛОШИН, президент Карпатської України.

17 березня 1917 р. в Києві постала Центральна Рада.